

Αρχαία ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΩΡΑΙΤΗ

693.717.8812

www.kmoraiti.gr

2/8/2020

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ**1 .Ειδικές προτάσεις**

Φανερώνουν γνώμη

Άρνηση: ού

Εισαγωγή: ὅτι (αντικειμενική κρίση), ὡς (υποκειμενική κρίση)

Εξάρτηση: ρήματα λεκτικά (λέγω), γνωστικά (γινώσκω), αισθητικά (ὀρᾶ), σπάνια δοξαστικά και το φημί.

Εκφορά: εγκλίσεις προτάσεων κρίσεως (απλή οριστική, δυνητική οριστική, δυνητική ευκτική), ευκτική του πλαγίου λόγου.

Συντακτική θέση: υποκείμενο, αντικείμενο, επεξήγηση (συνήθως σε δεικτική αντωνυμία)

Συντακτική ισοδυναμία: ειδικό απαρέμφατο, δυνητικό απαρέμφατο, κατηγορηματική μετοχή, δυνητική κατηγορηματική μετοχή.

Π.χ.- Ἠγγέλθη αὐτῷ ὅτι Μέγαρα ἀφέστηκε .

- Αναξαγόρας ἔλεγε ὅτι ἤδη καιρός εἶη .

- Οὐ τοῦτο λέγω, ὅτι οὐ δεῖ ἵέναι ἐπὶ τούς πολεμίους .

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

- Ὅτι «...» προ εισαγωγικών συντακτικά και μεταφραστικά πλεονάζει.
- Οι ειδικές προτάσεις βρίσκονται μετά από την κύρια πρόταση. Όταν προηγούνται έχουμε έμφαση.
- Οι φράσεις:
οἶδα ὅτι :βέβαια
εὔ οἶδα ὅτι :αναμφίβολα
δῆλον ὅτι
δῆλον ὡς : προφανώς.

2. Ενδοιαστικές προτάσεις

Εισαγωγή: μή , μή οὐ

Εξάρτηση: ρήματα ή εκφράσεις φόβου (δέδοικα, φοβοῦμαι, εὐλαβοῦμαι, φυλάττομαι, ὑποπτεύω, ὀκνῶ, τρόμος ἐστὶ, φόβος ἐστὶ, κίνδυνος ἐστὶ κ.α.)

Εκφορά: υποτακτική, οριστική Μέλλοντα, ευκτική του πλαγίου λόγου, οριστική άλλου χρόνου, (σπάνια: δυνητική οριστική, δυνητική ευκτική)

Συντακτική θέση: υποκείμενο, αντικείμενο, επεξήγηση

Δεν υπάρχει **συντακτική ισοδυναμία**.

Π.χ.- δέδοικα μή Φίλιππος ζῇ

- κίνδυνος ἐστὶ μή μεταβάλλονται καὶ γένωνται μετὰ τῶν πολεμίων .
- Τόδε ἄδηλον ἐστὶ μή πολλά σώματα κατατρίψασα ἢ ψυχῇ ἀπολλύηται

3. Πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις

Εισαγωγή:

Α) ολικής άγνοιας: εἰ, ἔάν, ἤν, ἄν, ἄρα, μή (απλές)

Εἴτε -εἴτε, εἰ -ἤ, πότερον -ἤ (διπλές)

Πότερον -ἤ -ἤ -ἤ (πολυμελής)

Β) μερικής άγνοιας: ερωτηματικές και αναφορικές αντωνυμίες, ερωτηματικά και αναφορικά επιρρήματα

Εξάρτηση: ρήματα σκέψης, φροντίδας, ερώτησης, απορίας, προπαρασκευής, προφύλαξης, λόγου, γνώσης, άγνοιας

Εκφορά: - εγκλίσεις προτάσεων κρίσεως (οριστική, δυνητική οριστική, δυνητική ευκτική)

- εγκλίσεις προτάσεων επιθυμίας (υποτακτική, ευκτική)
- ευκτική του πλαγίου λόγου

Συντακτική θέση: υποκείμενο, αντικείμενο, επεξήγηση

Π.χ.- ἐρήσομαι ὅστις ἐστὶ ὁ διδάσκαλος

- οὐκ ἐστὶ ὅπως ἡσυχίαν σχήσει Φίλιππος
- τοῦτο ἀποκρίναι , εἰ ἀληθῆ λέγομεν ἢ οὐκ ἀληθῆ